

Dreptul la adăpost pentru persoanele strămutate intern din regiunea transnistreană



În ultimii 30 de ani, strămutarea internă din regiunea transnistreană, determinată de încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale, continuă să fie o problemă persistentă. Cu toate acestea, legislația națională nu a fost adaptată până în prezent nevoilor și vulnerabilităților specifice ale acestor persoane, cum ar fi nevoia esențială de adăpost temporar. Prin urmare, nu a fost desemnată nicio instituție responsabilă de gestionarea cazurilor de strămutare internă și nu a fost dezvoltat niciun mecanism de coordonare între autoritățile competente. Acestea sunt doar câteva dintre constatările notei analitice „Dreptul la adăpost pentru

persoanele strămutate intern din regiunea transnistreană”, prezentate de către Asociația Promo-LEX, astăzi, 8 octombrie, în cadrul unui eveniment informal, găzduit de Fundația Soros Moldova.



Notă analitică este publicată în contextul în care autoritățile Republicii Moldova și-au manifestat disponibilitatea de a îmbunătăți cadrul legislativ național pentru a reglementa statutul persoanelor strămutate intern și a aborda nevoile lor specifice. Ținând cont de faptul

că protecția și sprijinirea persoanelor strămutate intern reprezintă un proces complex și implică intervenții multiple și coordonate, documentul tratează doar una dintre componentele sale fundamentale, și anume acordarea de adăpost temporar.

Analiza în profunzime a accesului persoanelor strămutate intern din regiunea transnistreană la adăpost temporar relevă următoarele aspecte problematice:

- Autoritățile au răspuns tardiv, ad-hoc și neuniform la solicitările de acordare de adăpost, motiv pentru care victimele din regiunea transnistreană au fost expuse riscului de victimizare repetată sau au fost constrânse să revină prematur la locul de reședință permanent din teritoriul temporar ocupat al țării. Această stare de fapt este scoasă la iveală inclusiv de cele două studii de caz incluse în nota analitică.
- În lipsa unor prevederi clare și a unor linii directoare de coordonare între instituții, persoanele strămutate intern din regiunea transnistreană nu sunt direcționate către adăposturi sau orice altă cazare provizorie din momentul în care autoritățile competente au fost informate cu privire la caz.

- Lipsa unui mecanism național dedicat acestei problematici determină multe victime ale încălcărilor drepturilor omului să rămână în continuare în regiune, în ciuda numeroaselor riscuri.
- Într-o situație mai dificilă se află familiile cu copii strămutate intern, deoarece centrele de plasament pentru adulți gestionate de stat nu pot asigura condiții adecvate pentru găzduirea acestor familii, fapt ce pune în pericol unitatea familiei și siguranța copiilor.
- În lipsa unui parteneriat public-privat între agențiile de profil și organizațiile neguvernamentale, autoritățile competente direcționează tardiv persoanele strămutate intern către serviciile de plasament alternative.
- Nu există nicio informație publicată pe website-urile instituțiilor de profil despre măsurile de sprijin acordate persoanelor strămutate intern sau o linie telefonică care ar putea fi apelată de victimele încălcărilor drepturilor omului din regiunea transnistreană. În aceste condiții, victimele din regiunea transnistreană nu reușesc adesea să identifice și să contacteze autoritățile competente. Prin urmare, ele solicită sprijin de la organizațiile neguvernamentale, care însă nu pot substitui întregul spectru de servicii oferite de stat.

Analiza prezintă inclusiv normele și standardele internaționale privind accesul persoanelor strămutate intern la adăposturi, precum și măsurile implementate de autoritățile ucrainene și georgiene în acest domeniu, care ar putea servi drept sursă de inspirație pentru Republica Moldova. Totodată, documentul conține o serie de recomandări generale și specifice adresate autorităților naționale și partenerilor de

dezvoltare ai țării.



Potrivit Mihaelei Șerpi, autoarea notei analitice: „Lipsa controlului efectiv asupra regiunii transnistrene nu ar trebui să reprezinte un obstacol în dezvoltarea unui mediu sigur pentru persoanele strămutate intern pe teritoriul controlat al țării. Aceste persoane, în calitate de cetățeni și rezidenți ai Republicii Moldova, trebuie să aibă acces nediscriminatoriu la serviciile de sprijinire minime prevăzute de legislația națională și standardele internaționale. În primul rând, pentru a îmbunătăți situația existentă, este necesar ca autoritățile competente să constituie un grup de lucru interministerial, să elaboreze o lege privind strămutarea internă din teritoriul necontrolat al țării și să dezvolte un mecanism național de referire a persoanelor strămutate intern către serviciile specializate de sprijinire”.

„Problema persoanelor strămutate intern din regiunea transnistreană este semnalată de către Asociația Promo-LEX de mai mulți ani. Din păcate, problema persistă până în ziua de azi. De-a lungul anilor, am asistat numeroase cazuri în care persoanele strămutate intern nu beneficiau de suport din partea statului și eram nevoiți să identificăm soluții *ad-hoc*. Sperăm că documentul sus-menționat, recomandările acestuia, dar și discuțiile din cadrul evenimentului de astăzi, să servească drept punct de plecare și să impulsioneze elaborarea și adoptarea legislației și politicilor publice relevante”, a menționat Ion Manole, Directorul Executiv al Asociației Promo-LEX.

Gestionarea eficientă a cazurilor și asistarea persoanelor strămutate intern din regiunea transnistreană necesită o atenție sporită din partea autorităților constituționale. Ne bucurăm să susținem eforturile Asociației Promo-LEX în acest domeniu și sperăm să identificăm soluții viabile în acest sens, a spus Oxana Brighidin, Ofițeră de Programe din cadrul Fundației Soros Moldova.

Evenimentul a întrunit deputați, reprezentanți ai Biroului politici de reintegrare, Oficiului Avocatului Poporului, Cancelariei de Stat, Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Agenției Teritoriale de Asistență Socială, Inspectoratului General pentru Migrație și reprezentanți ai societății civile.

Nota analitică poate fi accesată [aici](#).

Evenimentul a fost organizat de Asociația Promo-LEX, în parteneriat și cu suportul financiar oferit de Fundația Soros Moldova și National Endowment for Democracy, în cadrul proiectelor „Promovarea respectării drepturilor omului în Republica Moldova, inclusiv în regiunea transnistreană” și „Promovarea respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova”.